

Сумський державний педагогічний університет
імені А. С. Макаренка

Навчально-науковий інститут фізичної культури

Кафедра логопедії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор ІН інституту
фізичної культури

М. О. Лянной

«*Л*» *вересня* 2022 р.

ПРОГРАМА
ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ ЗА ПРОФІЛЕМ
МАЙБУТНЬОЇ ПРОФЕСІЇ У ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ

Галузь знань – 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність – 016 Спеціальна освіта
Освітньо-професійна програма – Спеціальна освіта
(Логопедія)

Другий (магістерський) рівень вищої освіти

Мова навчання – українська

Погоджено науково-методичною
комісією ІН інституту фізичної
культури

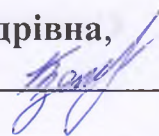
«31» серпня 2022 р.

Голова

Мороз Л.В., к.пед.н., доцент

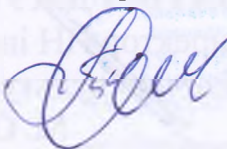
Суми – 2022

Розробник: **Зелінська-Любченко Катерина Олександрівна**,
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри логопедії

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри логопедії
Протокол № 1 від «26» серпня 2022 р.

Завідувач кафедри

Кравченко А.І., к. пед. н., професор

ВСТУП

Виробнича практика за профілем майбутньої професії у освітніх закладах для студентів спеціальності 016 «Спеціальна освіта (Логопедія)» є невід'ємною складовою частиною процесу підготовки фахівців-логопедів. Вона проводиться протягом 6 тижнів у III семестрі в освітніх закладах.

Зміст практики безпосередньо пов'язаний із матеріалом, що викладається на лекціях, вивчається на практичних заняттях, включається в тематику кваліфікаційних робіт другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Колективом авторів кафедри логопедії розроблено методичні рекомендації до проведення, оформлення та оцінювання вказаних видів практик.

Керівництво виробничою практикою здійснюють викладачі, що мають наукові ступені та вчені звання випускової кафедри логопедії та досвід логопедичної роботи.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ ЗА ПРОФІЛЕМ МАЙБУТНЬОЇ ПРОФЕСІЇ У ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ

Мета практики – ознайомити студентів-практикантів із специфікою діяльності освітнього закладу, умовами і способами організації освітнього процесу в логопедичних групах ЗДО та логопунктах при ЗЗО; функціональними обов'язками логопеда закладів дошкільної/шкільної освіти; формувати практичні навички та уміння психолого-педагогічного і логопедичного обстеження дітей з порушеннями мовлення, проведення навчально-виховної та корекційно-розвиткової роботи з дітьми з порушеннями мовлення різного генезу.

Основними завданнями *виробничої логопедичної практики* студентів-магістрантів є:

1. Поглибити і закріпити теоретичні знання, одержані при вивченні курсів: «Професійна компетентність логопеда», «Методологія і методи спеціальних психолого-педагогічних досліджень», «Психолого-педагогічний супровід осіб із ООП», «Сучасні проблеми логопедії», «Менеджмент спеціальної та інклюзивної освіти», «Психологія освіти» тощо.
2. Виробити навички проведення фронтальних і індивідуальних логопедичних занять (уроків) в освітніх закладах.
3. Навчити планувати навчальний процес, логопедичну роботу, перспективні і поурочні плани, ведення різних видів документації логопеда в освітніх закладах.
4. Виховати критичне відношення до своєї роботи і вміння аналізувати власні заняття і заняття своїх товаришів.
5. Вчитися координувати роботу вчителя, логопеда, вихователя, батьків при вихованні та навчанні осіб з мовленнєвими порушеннями.
6. Формувати вміння виконувати функції логопеда в освітніх закладах.

7. Навчити вести роботу з виправлення порушень мовлення в умовах дистанційного навчання.

8. Виховувати повагу до професії логопеда, бажання до постійного вдосконалення своєї майстерності.

3. ЗНАННЯ ТА ВМІННЯ МАГІСТРАНТІВ

Студенти повинні знати:

1. Основні нормативні документи по організації та проведенню навчально-корекційної роботи в освітніх закладах.

2. Зміст навчальних програм в освітніх закладах.

3. Назви мовленнєвих порушень, їх прояви, симптоматику.

4. Прийоми і методи логопедичного впливу на дітей із мовленнєвими порушеннями дошкільного і шкільного віку.

5. Перелік, зміст, ведення документації вчителя-логопеда в освітніх закладах.

6. Основи проведення занять (уроків) в умовах дистанційного навчання.

вміти:

1. Застосовувати знання з логопедії, анатомії, психології та педагогіки для організації та проведення корекційної роботи з дітьми, що мають мовленнєві порушення;

2. Планувати та проводити корекційну групову та індивідуальну роботу з дітьми;

3. Правильно складати конспекти занять (уроків), опановувати методами і прийомами їх проведення.

4. Виготовляти наочний матеріал до запланованих заходів;

5. Правильно, своєчасно та акуратно вести документацію вчителя-логопеда згідно вимог чинного законодавства;

6. Працювати на посаді вчителя-логопеда в освітніх закладах;

7. Здійснювати зв'язок вчителя, вихователя, логопеда, батьків.

8. Проводити заняття (уроки) у дистанційній формі.

Виробнича практика за профілем майбутньої професії у закладах освіти передбачає формування в студентів наступних фахових компетентностей:

Інтегральної компетентності: ІК. здатності розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

Загальних компетентностей:

ЗК-1. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК-2. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК-3. Здатність працювати в команді.

ЗК-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК-6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК-7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК-9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК-10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

Спеціальних компетентностей:

СК-1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем спеціальної та інклюзивної освіти.

СК-2. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами (залежно від спеціалізації).

СК-3. Здатність здійснювати діагностико-аналітичну, корекційно-розвивальну, консультативну діяльність з урахуванням особливих освітніх потреб здобувачів.

СК-4. Здатність ефективно взаємодіяти з батьками, колегами, іншими фахівцями у процесі психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами на засадах партнерства.

СК-5. Здатність приймати ефективні рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК-6. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності, приймати рішення та продовжувати навчання та/або підвищення професійної кваліфікації відповідно до наявних потреб і запитів.

СК-7. Здатність до організації освітнього процесу у спеціальних закладах дошкільної і загальної середньої освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.

СК-8. Здатність до організації процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного освітнього середовища.

СК-9. Здатність до організації безпечного і здоров'язбережувального освітнього середовища, у тому числі інклюзивного освітнього середовища.

СК-10. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та/або освітні проекти у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

СК-11. Здатність до виконання корекційно-освітньої діяльності з профілактики, подолання порушень мовленнєвого розвитку в освітньому, реабілітаційному процесі незалежно від типу закладу і форми організації освітньої діяльності.

СК-12. Здатність розробляти, адаптувати та впроваджувати освітні програми та навчальні матеріали, які забезпечують індивідуальний та диференційований підхід щодо осіб із мовленнєвими порушеннями та осіб з особливими освітніми потребами незалежно від їх етіології і патогенезу.

СК-13 Здатність створювати сприятливі передумови та налаштовувати осіб із мовленнєвими порушеннями на процеси: навчання, виховання, розвитку, корекції, реабілітації, абілітації.

СК-14. Здатність здійснювати логопедичний супровід осіб із мовленнєвими порушеннями.

Результати навчання за дисципліною:

РН 1. Здійснювати аналіз еволюційних процесів у сфері освіти осіб з особливими освітніми потребами, обґрунтовувати власне бачення шляхів розв'язання наявних проблем.

РН 2. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань, створення нових та удосконалення традиційних технологій викладання і супроводження та в ширших мультидисциплінарних контекстах.

РН 4. Добирати та застосовувати ефективні методики комплексного оцінювання розвитку дітей, рефлексувати та критично аналізувати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рівень освітньої підтримки.

РН 5. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня функціонування, обмеження життєдіяльності та розвитку дитини з особливими освітніми потребами, забезпечувати ефективність власних дій.

РН 6. Встановлювати ефективну взаємодію з батьками, колегами, фахівцями, різними соціальними інституціями з метою забезпечення якості спеціальної та інклюзивної освіти на засадах партнерства.

РН 7. Робити фаховий внесок до професійних знань і практики та оцінювання результатів діяльності команди у сфері психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному освітньому середовищі, мотивувати учасників команди супроводу до досягнення спільних цілей.

РН 8. Приймати ефективні рішення з питань спеціальної та інклюзивної освіти, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати їх розвиток; визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей, зокрема, вимоги споживачів; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень.

РН 10. Відшуковувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані.

РН 11. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері спеціальної та інклюзивної освіти та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності.

РН 12. Організовувати та здійснювати методичний супровід процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах спеціальних закладів освіти та інклюзивного освітнього середовища.

РН 13. Розробляти та реалізовувати заходи зі створення безпечного і здоров'язбережувального освітнього середовища, забезпечувати його якість та ефективність освітнього процесу з урахуванням особливих освітніх потреб, можливостей та здібностей дітей.

РН 14. Створювати та реалізовувати наукові розробки та/або освітні проекти, спрямовані на підвищення якості організації освітнього середовища для дітей з особливими освітніми потребами.

РН 15. Проводити необхідні діагностичні засоби для визначення особливостей мовленнєвого розвитку (зокрема мовленнєвої патології) у дітей та дорослих, планувати корекційно-логопедичний процес та прогнозувати його результативність.

РН 16. Застосовувати методику логопедичної роботи відповідно до етіології та патогенезу мовленнєвих порушень, вікових та індивідуальних особливостей суб'єкта корекції чи реабілітації.

РН 17. Впроваджувати в професійну діяльність методики та педагогічні технології навчання, виховання, супроводу та реабілітації осіб із мовленнєвими порушеннями.

РН 18. Впроваджувати освітні програми та навчальні матеріали з метою забезпечення індивідуального та диференційованого підходу щодо осіб із мовленнєвими та психофізичними порушеннями.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ ЗА ПРОФІЛЕМ МАЙБУТНЬОЇ ПРОФЕСІЇ У ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ

Виробнича логопедична практика триває протягом 6 тижнів на 2 курсі в 3 семестрі.

Тривалість робочого дня становить 6 годин відповідно до індивідуального плану. Вихідні: субота, неділя.

Програма курсу розрахована на 300 годин.

Форма контролю:

1. Звітна документація.
2. Залік.

5. ЕТАПИ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ ЗА ПРОФІЛЕМ МАЙБУТНЬОЇ ПРОФЕСІЇ У ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ

Виробнича практика за профілем майбутньої професії у освітніх закладах	
1-й тиждень	На початку практики проводиться установча конференція, на якій студенти ознайомлюються із загальним планом практики, вимогами до її проведення, розподіляються за відповідними закладами та закріплюються за методистами з фаху. Студенти вивчають контингент дітей із мовленнєвими порушеннями, їх особові справи, документацію вчителя-логопеда, обладнання логопедичного кабінету. Спостерігають за організацією та проведенням навчально-корекційної роботи, готуються до проведення самостійних занять (уроків), ведуть щоденник.
2-й тиждень	Студенти проводять обстеження дітей із мовленнєвими порушеннями, складають плани роботи із дітьми на час практики, відвідують заняття (уроки) вчителя-логопеда, допомагають у підготовці до занять (уроків) приймають участь в аналізі занять, ведуть щоденник.
3-й тиждень	Студенти готують та проводять пробні фронтальні та індивідуальні заняття (уроки), збирають матеріали до звітування, ведуть щоденник.
4-й тиждень	Студенти готують та проводять пробні фронтальні та індивідуальні заняття (уроки), підбирають матеріали до контрольних занять (уроків), виготовляють наочність, збирають матеріали до звітування, ведуть щоденник.
5-й тиждень	Студенти готують та проводять пробні та контрольні фронтальні та індивідуальні заняття (уроки), виготовляють наочний матеріал, збирають матеріал до звітування, ведуть щоденник.
6-й тиждень	Робота студента на посаді логопеда. Оформлення звітної документації, підготовка до підсумкової конференції. Проведення підсумкової конференції, звітування студентів, складання заліку з практики.

6. ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ СТУДЕНТІВ-ПРАКТИКАНТІВ

Студенти-практиканти **зобов'язані:**

- виконувати всі види діяльності, передбачені навчальними програмами з основних теоретичних та фахових дисциплін із спеціальності;
- виконувати вимоги методистів з фаху, керівника практики, підпорядковуватись правилам внутрішнього розпорядку освітніх закладів, дотримуватись професійної етики, конфіденційності, субординації, норм поведінки та відповідної форми одягу;
- своєчасно і охайно готувати належну документацію та подавати її на перевірку і затвердження методистам з фаху та керівнику практики.

Студенти-практиканти **мають право:**

- отримувати консультації у методистів з фаху, керівника практики, завідуючого фахової кафедри;
- обирати теми виступів чи рефератів, наочності для представлення їх на групових заняттях (уроках) під час проходження практики та на підсумковій конференції.

7. КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Загальне керівництво практикою:

Відповідальність за організацію, проведення і контроль практики покладається на керівництво СумДПУ імені А. С. Макаренка: ректора та першого проректора.

Загальну організацію, проведення і контроль практики забезпечує відділ практики СумДПУ імені А. С. Макаренка та кафедра логопедії інституту фізичної культури.

Методичне керівництво практикою здійснюють керівник практики, методисти з фаху, які безпосередньо працюють на місцях проведення логопедичної практики.

Обов'язки керівника практики:

1. Забезпечує організацію і проведення виробничої логопедичної практики.
2. Складає програму практики.
3. Визначає бази практики, домовляється з адміністрацією баз спільно з відділом практики.
4. Забезпечує розподіл методистів з фаху.
5. Розподіляє студентів на групи по базах.
6. Готує матеріали для проекту наказу з практики.
7. Організовує і проводить установчі та підсумкові конференції.
8. Здійснює контроль за проведенням практики.
9. Збирає звітну документацію студентів та звіти методистів з фаху.
10. Разом із методистами з фаху приймає залік з практики.

11. Подає відділу практики письмовий звіт.

Обов'язки методиста з фаху:

1. Бере участь в установчій та підсумковій конференціях.

2. Проводить групову та індивідуальну методичну роботу із студентами (колективне відвідування та обговорення логопедичних та корекційно-розвиткових занять (уроків), позакласних заходів, колективні та індивідуальні консультації, підготовка наочності).

3. Забезпечує контроль за проходженням практики студентів своєї групи (за допомогою старости групи) та відмічає це в листку відвідування студентами практики.

4. Оцінює роботу студентів у відповідній установі і виставляє оцінку в атестаційний лист в графі «оцінка за проходження практики».

5. Разом із керівником практики приймає залік з практики.

6. Подає відповідальному методисту письмовий звіт за підсумками практики.

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗАНЯТТЯ (УРОКУ)

Оцінка «відмінно»:

– заняття (урок) проведено на високому методичному рівні.

– практикант під час підготовки до заняття (уроку) проявив самостійність та вміння творчо готуватися до нього з урахуванням новітніх досягнень педагогічної та спеціальної науки (логопедії).

– побудова заняття (уроку) відповідає загальнодидактичним і спеціальним принципам, віковим особливостям дітей, пізнавально-корекційним завданням, реальним мовленнєвим можливостям дітей.

– практикант з власною ініціативою виготовив навчальні приладдя та вміло використовував їх на занятті (уроці), а також достатньо застосував технічні засоби навчання.

– практикант проявив творчість та вміння поводити себе на занятті (уроці), вміло долав труднощі, володів групою, застосовував індивідуальний та диференційований підхід до дітей.

– студент на занятті (уроці) постійно підтримував дисципліну всієї групи і активізував дітей.

– мовлення практиканта бездоганне.

– реалізовані всі поставлені завдання на занятті (уроці), в тому числі із корекції порушень мовлення.

– магістрант досконало володіє технічними засобами, що необхідні для проведення дистанційної роботи.

– документацію з виробничої практики оформлює вчасно і правильно;

Оцінка «*добре*»:

- заняття (урок) проведено на достатньому методичному рівні.
- при підготовці до заняття (уроку) практикант використовував незначну допомогу методиста або вчителя-логопеда.
- побудова заняття (уроку) відповідає корекційно-дидактичним вимогам.
- на занятті (уроці) студент проявив уміння поводити себе, володіти групою вміння здійснювати індивідуальний та диференційований підхід до дітей.
- на занятті (уроці) підтримується належна дисципліна, діти вміло залучаються до активної роботи.
- мовлення практиканта бездоганне.
- у методиці проведення уроку практикант не допускає грубих помилок.
- реалізовані всі поставлені завдання уроку, зокрема із корекції порушень мовлення.
- магістрант досконало володіє технічними засобами, що необхідні для проведення дистанційної роботи.
- документацію з виробничої практики оформлює вчасно і правильно;

Оцінка «*задовільно*»:

- практикант проявляє фактичне знання матеріалу, але у ході пояснення та корекції порушень мовлення допускає помилки.
- при підготовці до заняття (уроку) практиканта спостерігаються деякі труднощі та виникає потреба у допомозі методиста або вчителя-логопеда.
- у побудові заняття (уроку) допущені порушення у використанні дидактично-корекційних принципів.
- на занятті (уроці) помічаються незначні порушення дітьми дисципліни. Практикант недостатньо зреагував на стан дисципліни.
- мовлення практиканта недостатньо правильне, в методиці проведення заняття (уроку) допущені помилки, які позначилися на якості засвоєння матеріалу дітьми.
- на занятті (уроці) поставлені завдання в цілому реалізовані, зокрема із корекції порушень мовлення.
- магістрант володіє технічними засобами, що необхідні для проведення дистанційної роботи.
- документацію з педпрактики оформляє вчасно, але з помилками.

Оцінка «*незадовільно*»:

- у змісті проведеного заняття (уроку) допущені грубі помилки.
- практикант продемонстрував недостатнє знання фактичного матеріалу.
- на занятті (уроці) була відсутня належна дисципліна і практикант не зміг подолати труднощі.

- у побудові заняття (уроку) допущені грубі порушення при реалізації дидактичних і спеціальних (логопедичних) принципів.
- практикант проявляє певну нездатність у підготовці до заняття (уроку).
- Під час проведення заняття (уроку) практикант допускає грубі методичні помилки, результатом яких є низька якість засвоєння знань дітьми і низький рівень корекції порушень мовлення.
- на занятті (уроці) не досягнуті поставлені завдання і зокрема із корекції порушень мовлення.
- магістрант недостатньо володіє технічними засобами, що необхідні для проведення дистанційної роботи.
- документацію з педпрактики оформлює несвоєчасно та з помилками.

9. ПІДСУМКИ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ ЗА ПРОФІЛЕМ МАЙБУТНЬОЇ ПРОФЕСІЇ

Підсумки практики підводяться на звітній конференції, яку проводять завідувач випускової кафедри, керівник практики, методисти з фаху за участю магістрантів, членів кафедри, представників директорату тощо.

Виступи практикантів і керівника практики на підсумковій конференції є обов'язковими.

Практикант подає керівнику практики таку документацію з виробничої практики за профілем майбутньої професії:

1. Атестаційний лист.
2. Характеристика на роботу студента, складена методистом з фаху і завірена печаткою, підписом керівника закладу.
3. Звіт студента про логопедичну практику.
4. Конспекти контрольних, 2 фронтальних, 2 індивідуальних занять/уроків (один з повною наочністю) для практики в закладах освіти та 2 індивідуальних занять (один з повною наочністю) для практики у соціально-реабілітаційних закладах та інклюзивно-ресурсних центрах.
5. Аналіз одного із занять (уроків).
6. Щоденник виробничої практики за профілем майбутньої професії у освітніх закладах:
 - 6.1. Характеристика бази практики.
 - 6.2. Індивідуальний план роботи студента, завірений методистом з фаху.
 - 6.3. Графік проведення пробних і контрольних занять, завірений методистом з фаху.
 - 6.4. Список дітей із мовленнєвими порушеннями з діагнозами без вказання прізвища дитини (наприклад, Володимир З.).
 - 6.5. Мовленнєві картки двох дітей із різними діагнозами (без вказування

прізвищ).

6.6. Розклад логопедичних занять (уроків).

6.7. Журнал відвідувань дітей.

6.8. Річний план логопеда.

6.9. Перспективний план корекційної роботи з дітьми згідно діагнозу.

6.10. Щоденний план роботи логопеда.

6.11. Облік консультацій логопеда (надати матеріали 2 консультацій).

6.12. Матеріали заходу по роботі з батьками та іншими спеціалістами бази практики (вихователями, психологами, учителями та ін.).

У підсумковій оцінці за виробничу практику враховується ступінь ефективності проведеної студентом корекційно-навчальної, педагогічної діяльності, його відношення до професії вчителя-логопеда, до дітей із порушеннями мовлення, якість звітної документації.

На конференції оголошуються оцінки за виробничу практику за профілем майбутньої діяльності магістрантів у формі заліку.

Таблиця 1.

Система оцінювання практичної діяльності студентів (ЗА ПРОФІЛЕМ МАЙБУТНЬОЇ ПРОФЕСІЇ)

Кількість балів			Зміст змістовних модулів
Поточний контроль	Звітна документація ІНДЗ	Підсумковий контроль	
ЗМ 1	30	100	ЗМ 1 – Виробнича практика за профілем майбутньої професії Звітна документація. ІНДЗ – Презентація, стінгазета, альбоми, фотостенди тощо.
70			

Загальна оцінка за підсумком керівника практики заноситься до залікової книжки студента і заліково-екзаменаційної відомості.

Звіт керівника практики за проходження практики подається у навчальний відділ (відділ практики) і зберігається в архіві університету. Звітна документація студентів зберігається керівником практики на кафедрі (3 роки) після закінчення студентами університету.

Протягом п'яти днів після закінчення практики до директорату Навчально-наукового інституту фізичної культури подається відомість, а в навчальну частину університету – звіт практики.

10. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Богуш А., Маліновська Н. Методика розвитку мовлення і навчання рідної мови дітей раннього і дошкільного віку: підручник для студентів педагогічних коледжів (спеціальності 012 Дошкільна освіта). Київ: Видавничий Дім «Слово», 2020. 380 с.
2. Богуш А.М. Дошкільна лінгводидактика: Теорія і методика навчання дітей рідної мови в дошкільних навчальних закладах: підручник; за ред. А.М. Богуш. Вид. 2-ге, доповнене. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2015. 704 с.
3. Богуш А.М. Мовленнєвий розвиток дітей від народження до 7 років: монографія. 2-е видання. Київ: Слово, 2010. 374 с.
4. Борозинец Н.М., Шеховцова Т.С. Логопедические технологии: Учебно-методическое пособие. Ставрополь: Образовательное пространство, 2008. 224с.
5. Гінжелюк О.В., Дідусенко О.В., Федорович Л.О. Конспекти логопедичних занять із навчання правильної вимови звуків [р], [р'] у дітей дошкільного віку. Запоріжжя : ТОВ „ЛПС” ЛТД , 2008.152 с.
6. Горопашна Ю.М., Литвиненко Т.І., Федорович Л.О. Конспекти логопедичних занять із навчання правильної вимови звуків [к], [г], [х], [г] дітей дошкільного віку. Запоріжжя: ТОВ „ЛПС” ЛТД, 2008. 204 с.
7. Дефектологічний словник: навчальний посібник / за ред. В.І. Бондаря, В.М.Синьова. Київ: «МП Леся», 2011. 528 с.
8. Деференціальна діагностика мовленнєвих порушень: Методичні рекомендації з курсу „Логопедія”. Х.: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2007. 67 с.
9. Діагностика мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку: Стимульний матеріал / укладач К.Л. Крутій. Запоріжжя: ТОВ ЛПС ЛТД, 2008. 36 арк.
10. Дорошенко С.О., Кацька І.В., Федорович Л.О. Конспекти логопедичних занять із навчання правильної вимови звуків [л], [л'] дітей дошкільного віку. Запоріжжя: ТОВ „ЛПС” ЛТД, 2008. 152 с.
11. Зелінська-Любченко К. О. Аналіз сучасних досліджень патогенезу алалії. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія : зб. наук. пр. К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017. С 22-26.
12. Зелінська-Любченко К. О. Корекційно-логопедична робота з розвитку мовлення в дітей дошкільного віку із моторною алалією. Науково-методичний журнал Логопедія НПУ імені М.П. Драгоманова. 2017. №10 –С. 8–14.
13. Зелінська-Любченко К. О. Проблема подолання моторної алалії у дітей в умовах закладу освіти. Особлива дитина: навчання та виховання : науковий, навчальний, інформаційний журнал. Київ : «Педагогічна преса», 2018. № 1 С. 55-63.

14. Іванюк Я.Ю., Пістряк А.Л., Федорович Л.О. Конспекти логопедичних занять із навчання правильної вимови звуків [т], [т'], [д], [д'] [н], [н'] дітей дошкільного віку. Запоріжжя : ТОВ „ЛПС” ЛТД, 2009. 244 с.

15. К. Зелінська-Любченко, Л. Мороз. Особливості практичної підготовки студентів-логопедів Сумського державного педагогічного університету імені А. С.Макаренка в медичних закладах та інклюзивно-ресурсних центрах// Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки): збірник наукових праць: вип. 18 / за ред. В. М. Синьова, О. В. Гаврилова – Какм'янець-Подільський: ПП Медобори – 2006, 2022. – С. 74 – 82. – Режим доступу: <https://aqce.com.ua/vipusk-n18-2021/k-zelinska-ljubchenko-l-moroz-osoblivosti-praktichnoi-pidgotovki-studentiv-logopediv.html>

16. Ласточкіна О. В. Використання комп'ютерних технологій у професійній діяльності логопеда. Актуальні питання корекційної освіти. Педагогічні науки. – 2018. – Вип. 12. – С. 169-178. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apko_2018_12_18

17. Ласточкіна О. В., Литвиненко В. А. Особливості навчальної практики студентів логопедів Сумського державного педагогічного університету імені А. С.Макаренка. Актуальні питання корекційної освіти. Педагогічні науки. 2020. Вип. 16(1). С. 153-163. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apko_2020_16%281%29__16

18. Ласточкіна О. В., Лянна О. В., Литвиненко В. А. Сучасні напрями роботи з сім'єю, що виховує дитину з порушеннями мовлення. Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки. 2019. № 3. С. 144-149. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmdup_2019_3_26

19. Ласточкіна О. В. Сучасні програмові розробки, що використовуються на різних етапах логопедичного впливу. Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія : Педагогіка і психологія. 2019. № 2. С. 138–145. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vduer_2019_2_18

20. Ласточкіна О. Діагностика зв'язного мовлення у дітей з тяжкими порушеннями мовлення засобами пізнавальних завдань. Особлива дитина: навчання і виховання. 2016. № 1. С. 47-53. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DLog_2016_1_7

21. Мазур Н.В., Романенко В.М., Федорович Л.О. Конспекти логопедичних занять із навчання правильної вимови звуків [с], [с'], [з], [з'], [ц], [ц'], [дз], [дз'] дітей дошкільного віку. Запоріжжя: ТОВ „ ЛПС” ЛТД, 2008. 152 с.

22. Мозгова Т.І. Діагностика порушень читання: консультація логопеда. Початкове навчання і виховання. 2008. №14. С. 28-31.

23. Олефір О.І., Патинка А.В., Федорович Л.О. Конспекти логопедичних занять із навчання правильної вимови звуків [ш], [ж], [ч], [дж] та звукосполучення [шч] дітей дошкільного віку. Запоріжжя: ТОВ „ЛПС” ЛТД, 2008. 228 с.
24. Організація літнього оздоровлення й відпочинку дітей з обмеженими психічними і фізичними можливостями. Навчально-методичний посібник / укладачі: І.М. Омельченко, Л.О. Федорович. – ПДПУ імені В.Г. Короленка, 2007. 262 с.
25. Рібцун Ю. В. Професійний довідник логопеда дошкільного навчального закладу. Харків: Вид. група «Основа», 2013. 239.
26. Рібцун Ю.В. Корекційно-розвивальна та навчально-виховна робота з дітьми з фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення: навч.-метод. посіб. Київ: «Педагогічна думка», 2014. 238 с.
27. Стахова Л.Л., Зелінська-Любченко К.О. Організація психолого-педагогічної роботи в науково-практичному центрі кафедри логопедії Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка // Науково-практичний журнал "Корекційна педагогіка. Вісник Української асоціації корекційних педагогів". №1. 2018. С. 24-27.
28. Тарасун В. В. Основи теорії і практики логодидактики: підручник для вищих навчальних закладів. Київ: «Каравела», 2017. 316 с.
29. Тарасун В.В. Логодидактика. Київ: Вид-во НПУ ім. П.М. Драгоманова, 2004. 348 с.
30. Тарасун В.В. Морфофункціональна готовність дітей з особливостями у розвитку до шкільного навчання: діагностика і формування (нейропсихологічний супровід). Монографія. Київ: Вид. НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2008. 310 с.
31. Федорович Л.О., Пищалка Я.О. Конспекти логоритмічних занять із дітьми дошкільного віку з фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення. Запоріжжя: ТОВ „ЛПС” ЛТД, 2009. – 288 с.
32. Федорович Л.О. Логопедичний альбом Запорожжя: ЛІПС 37 ЛТД, 2014. 144 с.
33. Федорович Л.О. Постановка звуків у вимові дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. Методичні рекомендації для логопедів шкіл і дитячих садків, учителів і вихователів спеціальних загальноосвітніх закладів. – Кременчук: Християнська Зоря, 2007. 60 с.
34. Федорович Л.О. Формування правильної вимови у дітей дошкільного і молодшого шкільного віку, Методичні рекомендації та дидактичний матеріал. Кременчук : Християнська Зоря, 2004. 346 с.
35. Шеремет М.К. Логопедія: підручник, третє видання, перероблене та доповнене. За ред. М.К.Шеремет. Київ: Слово, 2014. 672 с.

Додатки

(Звітна документація)

**Сумський державний педагогічний університет
імені А. С. Макаренка
кафедра логопедії**

ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ

з виробничої практики за профілем майбутньої професії
у освітніх закладах
студента/студентки 967 групи
Навчально-наукового
інституту фізичної культури
СумДПУ імені А. С. Макаренка
Цюх Ірини Василівни

Спеціальності:
016 «Спеціальна освіта (Логопедія)»

Керівник практики:

Методист з фаху:

1. Зміст папки

1. Атестаційний лист.
2. Характеристика на роботу студента, складена методистом з фаху і завірена печаткою, підписом керівника закладу.
3. Звіт студента про виробничу практику у освітньому закладі.
4. Конспекти контрольних, 2 фронтальних, 2 індивідуальних занять/уроків (один з повною наочністю).
5. Аналіз одного із занять (уроків).
6. Щоденник виробничої практики за профілем майбутньої професії.
 - 6.1. Характеристика бази практики.
 - 6.2. Індивідуальний план роботи студента, завірений методистом з фаху.
 - 6.3. Графік проведення пробних і контрольних занять (уроків), завірений методистом з фаху.
 - 6.4. Список дітей із мовленнєвими порушеннями з діагнозами без вказання прізвища дитини (наприклад, Володимир З.).
 - 6.5. Мовленнєві картки двох дітей із різними діагнозами (без вказування прізвищ).
 - 6.6. Розклад логопедичних занять (уроків).
 - 6.7. Журнал відвідувань дітей.
 - 6.8. Річний план логопеда.
 - 6.9. Перспективний план корекційної роботи з дітьми згідно діагнозу.
 - 6.10. Щоденний план роботи логопеда.
 - 6.11. Облік консультацій логопеда (надати матеріали 2 консультацій).
 - 6.12. Матеріали заходу по роботі з батьками та іншими спеціалістами бази практики (вихователями, психологами, учителями та ін.).

Атестаційний лист

Результатів виробничої спеціальної (логопедичної) практики

студента (ки) ____ курсу _____ групи

(прізвище, ім'я, по-батькові)

№	Дата проходження Практики, звітування	База проходження практики	Оцінка	Методист з фаху	Підпис
		Форма контролю			
1					
	Звітна документація				
2		Залік			

ХАРАКТЕРИСТИКА

Студентки-практикантки

_____ групи

Навчально-наукового

інституту фізичної культури

спеціальності Спеціальна освіта (Логопедія)

Петренко Інни Миколаївни

1. Текст, який містить такі відомості:

- база практики, термін проходження практики, посада, на якій працював студент/ка-практикант/ка;

- зміст і ефективність проведеної навчальної, корекційної, виховної роботи з дітьми (кількість, види занять різного спрямування, обстеження мовлення дітей, встановлення мовленнєвих діагнозів, використання загальнодидактичних і спеціальних методів з подолання порушень мовлення, здійснення індивідуального та диференційованого підходу в роботі з дітьми, результативність логопедичної роботи з подолання порушень мовлення, виготовлення і використання наочних та інших засобів навчання, ведення і оформлення документації логопеда, організація та проведення режимних моментів, педагогічна майстерність, творчий підхід та інше).

- моральні якості студента/ки (загальний рівень розвитку, відношення до виконання своїх обов'язків, культура мовлення, педагогічний такт, ставлення до роботи, як до майбутньої спеціальності та інше.).

- участь у педагогічному та громадському житті освітнього закладу, робота з різними спеціалістами та батьками.

- висновки щодо теоретичної та професійної підготовленості студента/ки-практиканта/ки, його/її практичних умінь, готовність до педагогічної та логокорекційної діяльності з подолання мовленнєвих порушень у дітей.

2. Підпис керівника закладу, логопеда.

3. Кругла печатка, штамп закладу (в лівому верхньому куті), або ж друк на фірмовому бланку закладу.

Характеристика оформляється на стандартному аркуші паперу в одному примірнику українською мовою друкованим текстом (шрифт 14pt , інтервал 1,5, формат WINDOWS/WORD).

3. Звіт студента про виробничу практику у освітньому закладі.

(Схема звіту студента-практиканта)

ЗВІТ

по практиці студента _____

групи _____

інституту _____

Освітній заклад _____

у період з _____ по _____

1. Виконання плану практики. Які відхилення від плану мали місце, з якої причини, що зроблено поза планом, особливості практики.

2. Кількість проведених занять (уроків). Які заняття (уроки) проходили більш вдало, які викликали труднощі, чому?

3. Які основні дидактичні і логопедичні завдання розв'язувалися під час практики? Які одержані результати?

4. Як враховувався та використовувався передовий досвід роботи, новітні технології. Навести конкретні приклади. Чи одержали ви задоволення від цієї роботи, які виникли труднощі?

5. Які корекційні завдання з мовлення розв'язувалися під час практики?

6. Як реалізовувався на практиці індивідуальний та диференційований підхід до дітей?

7. Які виховні завдання розв'язувалися у ході практики? Які форми були включені в систему виховної роботи з даним дитячим колективом щодо їх рішення?

8. Яких професійних вмінь та навичок ви набули під час практики?

9. Загальні висновки. Значення практики у вашому фаховому становленні як вчителя-логопеда. Ваші пропозиції щодо удосконалення змісту та організації практики.

**4. Конспекти контрольних, 2 фронтальних, 2 індивідуальних
занять/уроків (один з повною наочною).**

5. Аналіз одного із занять (уроку).

1. Матеріал заняття (уроку)

- відповідність теми вимогам навчальної програми,
- зв'язок теми /дидактичний та логічний/ з попередніми та наступними заняттями (уроками),
 - оцінка змісту навчального матеріалу з точки зору корекційно-розвивальних завдань,
 - доступність матеріалу з точки зору:
 - змісту,
 - обсягу,
 - пізнавальних і мовленнєвих можливостей дітей,
 - оцінка ілюстративного матеріалу, що використовувався на занятті (уроці) як додатковий засіб навчання, розвитку та корекції мовлення.

2. Обладнання

- наявність та підготовленість обладнання до початку заняття (уроку),
- раціональність вибору обладнання для даного заняття (уроку), його відповідність меті та особливостям розвитку дітей із мовленнєвими порушеннями,
- доцільність використання ТЗН на даному занятті (уроці),
- помірність у використанні наочних посібників та дидактичного матеріалу.

3. Структура заняття (уроку)

- доцільність використання кожного етапу,
- співвідношення та виправданість кожного етапу. Забезпечення органічного зв'язку між ними та підпорядкованість дидактичним корекційно-розвивальним та виховним завданням уроку.

4. Корекційно-виховна робота на занятті (уроці)

- доцільність прийомів, спрямованих на підсилення мотивації подолання порушень мовлення,

- ефективність використання різних методів із засобів навчання, корекції подолання порушень мовлення,

- корекційно-розвивальна спрямованість методів навчання та виховання, оцінка використання цих методів,

- можливість мовленнєвої активізації дітей. Продуктивність спонукання до мовленнєвої діяльності. Необхідність контролю за мовленням дітей, виправлення помилок.

- Результативність здійснення індивідуального та диференційованого підходу до дітей на занятті (уроці).

1. Підготовленість до заняття (уроку)

- Знання матеріалу заняття (уроку), вміння використовувати різноманітні методи та прийоми роботи. Використання нової наукової загально-педагогічної та спеціальної літератури,

- Здатність враховувати психофізичні особливості дітей. Уміння використовувати в ході заняття (уроку) заохочення та догану у відповідності з індивідуальними якостями дітей,

- Характер мовлення вчителя /виразність, точність/.

6. Щоденник виробничої практики за профілем майбутньої професії.

**Сумський державний педагогічний університет
імені А. С. Макаренка
кафедра логопедії**

Щоденник

з виробничої практики за профілем майбутньої професії
у освітніх закладах
студента/студентки 967 групи
Навчально-наукового
інституту фізичної культури
СумДПУ імені А. С. Макаренка
Цюх Ірини Василівни

Спеціальності:
016 «Спеціальна освіта (Логопедія)»

Керівник практики:

Методист з фаху:

6.1. Характеристика бази виробничої практики за профілем майбутньої професії у освітніх закладах

1. Назва навчальної бази _____

2. Поштова адреса _____

3. Керівник навчальної бази _____

4. Методист з фаху _____

5. Термін проходження практики _____

6.2. Індивідуальний план роботи студента

№ з/п	Термін Виконання, вид заходу, тема	Мета	Відмітка про виконання

6.3. Графік проведення пробних і контрольних занять

№ з/п	Назва заходу	Мета	Оцінка та підпис методиста

6.4. Список дітей із мовленнєвими порушеннями з діагнозами без вказання прізвища дитини (наприклад, Володимир З.).

**6.5. Мовленнєві картки двох дітей із різними діагнозами
(без вказування прізвищ)**

6.6. Розклад логопедичних занять (уроків).

6.7. Журнал відвідувань дітей

6.8. Річний план логопеда

6.9. Перспективний план корекційної роботи з дітьми згідно діагнозу

6.10. Щоденний план роботи логопеда

6.11. Облік консультацій логопеда (матеріали 2 консультацій)

6.12. Матеріали заходу по роботі з батьками та іншими спеціалістами бази практики (вихователями, психологами, учителями та ін.).